

LIITE 1: Perustelumuistio

Käynnissä olevien innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden jatkuminen (HEL 2022-013346)

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 18.12.2023

Käynnissä olevien hankkeiden jatkuminen

	Toteuttaja	Hanke	Sidottu (H, A) ja siirrettäväksi haettu (S) rahoitus 2024, €	Sidottu (H, A) ja siirrettäväksi esitettävä (S) rahoitus 2024, €	Sidottu (H) rahoitus 2025, €	Sidottu (H) rahoitus 2025, €	Siirrettäväksi haettu (S) rahoitus 2026, €	Siirrettäväksi esitettävä (S) rahoitus 2026, €	Haettu ja sidottu rahoitus yht. 2024-2026, €	Myönnettävä (H) ja siirrettävä / siirretty (S, A) yht. 2024-2026, €
1	Aalto-yliopisto	Biodesign Helsinki	109 746 (H) 5 500 (S) yht. 115 246	109 746 (H) 5 500 (S) yht. 115 246	-	-	-	-	109 746 (H) 5 500 (S) yht. 115 246	109 746 (H) 5 500 (S) yht. 115 246
2	Forum Virium Helsinki Oy (FVH) ja Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, elinkeino-osasto (ELO)	Mobility Data Lab	FVH: 353 120 (H) FVH: 110 145 (S) FVH: 13 000 (A) ELO: 158 700 (H) yht. 634 965	FVH: 353 120 (H) FVH: 110 145 (S) FVH: 13 000 (A) ELO: 158 700 (H) yht. 634 965	-	-	-	-	FVH: 353 120 (H) FVH: 110 145 (S) FVH: 13 000 (A) ELO: 158 700 (H) yht. 634 965	FVH: 353 120 (H) FVH: 110 145 (S) FVH: 13 000 (A) ELO: 158 700 (H) yht. 634 965
3	Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, elinkeino-osasto	Finnish AI Region - FAIR	150 502 (H) 85 000 (S) yht. 235 502	150 502 (H) 85 000 (S) yht. 235 502	109 862 (H)	109 862 (H)	-	-	260 364 (H) 85 000 (S) Yht. 345 364	260 364 (H) 85 000 (S) Yht. 345 364
4	Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, elinkeino-osasto,	Urban Tech Helsinki - hautomo	594 550 (H) 55 000 (S) yht. 649 550	594 550 (H) 55 000 (S) yht. 649 550	594 550 (H)	594 550 (H)	-	-	1 189 100 (H) 55 000 (S) yht.1 244 100	1 189 100 (H) 55 000 (S) yht.1 244 100
5	Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia	Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana	139 000 (S)	139 000 (S)	-	-	-	-	139 000 (S)	139 000 (S)
6	Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, RYA, asuntotuotanto	Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankatu, energiapilotti	27 000 (H)	27 000 (H)	34 362 (H)	34 362 (H)	-	-	yht. 61 362 (H)	yht. 61 362 (H)
7	Helsingin yliopisto	Viikki Innovation Platform & Food Lab - biokampuksen innovaatiokeskittymän kehittäminen	80 585 (A) 15 040 (S) yht. 95 625	80 585 (A) 15 040 (S) yht. 95 625	-	-	-	-	80 585 (A) 15 040 (S) yht. 95 625	80 585 (A) 15 040 (S) yht. 95 625
8	Helsingin yliopisto	Kumpulan innovaatiokampus	392 610 (H)	392 610 (H)	392 610 (H)	392 610 (H)	287 063 (S)	287 063 (S)	785 220 (H) 287 063 (S) yht. 1 072 283	785 220 (H) 287 063 (S) yht. 1 072 283
9	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Health Proof Helsinki – Health business RDI Ecosystem Environment	70 157 (A) 43 193 (S) yht. 113 350	70 157 (A) 43 193 (S) yht. 113 350	-	-	-	-	70 157 (A) 43 193 (S) yht. 113 350	70 157 (A) 43 193 (S) yht. 113 350

	Toteuttaja	Hanke	Sidottu (H, A) ja siirrettäväksi haettu (S) rahoitus 2024, €	Sidottu (H, A) ja siirrettäväksi esitettävä (S) rahoitus 2024, €	Sidottu (H) rahoitus 2025, €	Sidottu (H) rahoitus 2025, €	Siirrettäväksi haettu (S) rahoitus 2026, €	Siirrettäväksi esitettävä (S) rahoitus 2026, €	Haettu ja sidottu rahoitus yht. 2024-2026, €	Myönnettävä (H) ja siirrettävä / siirretty (S, A) yht. 2024-2026, €
10	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Metropolia Rakennusalan tieto- ja taitokeskittymä	190 496 (H)	190 496 (H)	140 628 (H)	140 628 (H)	-	-	331 124 (H)	331 124 (H)
11	Slush Oy	Match made in Helsinki	88 733 (H)	88 733 (H)	-	-	-	-	88 733 (H)	88 733 (H)
	YHTEENSÄ, €		2 065 457 (H) 452 878 (S) 163 742 (A) = yht 2 682 077	2 065 457 (H) 452 878 (S) 163 742 (A) = yht 2 682 077	1 272 012 (H)	1 237 650 (H)	287 063 (S)	287 063 (S)	3 276 107 (H) 730 941 (S) 163 742 (A) = yht 4 232 152	3 337 469 (H) 739 941 (S) 163 742 (A) = yht 4 241 152

(H) = aikaisemmin sidottu rahoitus

(S) = siirrettävä/siirrettäväksi haettu rahoitus

(A) = aikaisemmalla päätöksellä siirretty/myönnetty rahoitus

1. Aalto-yliopisto: Biodesign Helsinki: Tarvelähtöiset lääketieteellisen teknologian innovaatiot Helsingissä

Toteutusaika:	08.2022 - 07.2024	PRR 3599795
Yhteistyötahot kaupungilla:	Helsingin kaupungin elinkeino-osaston innovaatiot ja uudet kokeilut - yksikkö, Helsingin sairaala	
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin yliopisto, HUS, Health Capital Helsinki -hanke, SPARK Finland, Health Incubator Helsinki, Metropolia Ammattikorkeakoulu	
Kokonaiskustannukset:	818 612 € + in kind -osuus 59.520 € *).	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	5 500

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 11.4.2022 §16)
2024	109 746

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €
2024	115 246	109 746*)

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	5 500

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	109 746

Rahoitus- ja siirtoesitys yhteensä	Innovaatorahasto, €
2024	115 246

*) Lisäksi koko hankkeen aikana in kind -panostus 59.520 € (kuluja ei ole sisällytetty budjettiin). In kind -panostukset sisältävät vastuullisen johtajan työn, Biodesign Finland -johtoryhmätyön, Biodesign Helsinki -hankkeen ohjausryhmätyön, innovaatiopalvelut (Aalto, HY ja HUS), IP-selvitykset, vierailivat luennoitsijat ja HUS:in Lean -kehittämistiimien panostus immersioyksiköiden kehittämiseen yhteistyössä innovaatiotutkijoiden kanssa sekä vierailijoiden työ innovaatiotutkijoiden koulutuksen aikana sekä tarvittavat työvälineet.

Hankkeen kuvaus

Biodesign Finland -ohjelma on Stanfordin yliopistosta lähtöisin oleva lääketieteellisen teknologian koulutus- ja innovaatio-ohjelma, joka on toiminut Suomessa vuodesta 2016. Hankkeeseen rekrytoidaan innovaatiotutkijoita (henkilö, joka käy läpi koulutuksen ja tekee terveydenhuollosta havaintoja), jotka muodostavat neljä Biodesign tiimiä. Kaksi tiimiä toimii yhteistyössä HUS:n ja kaksi Helsingin sairaalan kanssa. Hankkeessa luodaan uusia toimintamalleja tarpeiden identifiointiin, paikalliseen hyödyntämiseen klinikalla ja jalkauttamiseen klinikan ulkopuolelle. Sen jälkeen validoidaan luotujen toimintamallien toimivuus. Lääketieteellinen osaaminen tulee tiimeihin klinikalta osallistuvilta lääkäreiltä. Kukin tiimi tekee eritasoisia havaintoja sairaalajakson aikana ja lähtevät kehittämään ratkaisua yhteen havaittuun ja perusteellisesti validoituun tarpeeseen. Tavoitteena on synnyttää 3-5 uutta startup yritystä vuodessa ja 2-4 uutta liiketoiminta-aiheita olemassa oleville yrityksille. Tarpeet, jotka ovat ratkaistavissa klinikka/sairaalatasolla menevät jatkokäsittelyyn sisäisesti, loput jalkautetaan hankkeessa rakennettavan tarvealustan kautta syötteiksi innovaatioekosysteemin käyttöön. Tällä suunnataan pääkaupunkiseudun innovaatioekosysteemissä innovaatioajattelua ja -toimintaa kohti konkreettisia tarpeita, jotka aikanaan luovat matalammalla riskillä uutta liiketoimintaa. Samalla vastataan terveydenhuollon konkreettisiin tarpeisiin pääkaupunkiseudulla ja liiketoiminnan onnistuessa maailmanlaajuisesti. Hankkeen tuloksien seurannasta vastaa Aalto-yliopisto ja vaikutuksia seurataan hankkeen aikana 6kk välein ja viisi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.

Hankkeesta vastaa Aalto-yliopisto ja hankkeen keskeisiä kumppaneita ja rahoittajia ovat Helsingin yliopisto ja HUS, jotka yhdessä Aalto-yliopiston kanssa kattavat hankkeen kuluista 50% ja lisäksi kohdentavat hankkeeseen erillistä työpanosta.

Hankkeen vaihe

Hanke on edennyt vuonna 2023 suunnitelmien mukaisesti. Hankkeen innovaatiotutkijat on koulutettu Biodesign Finland -ohjelmassa Biodesign-prosessin osaajiksi ja he ovat toteuttaneet immersiojaksoja korva-, nenä- ja kurkkutaudeilla (HUS) sekä Helsingin kaupungin neuvoloissa. Innovaatiotutkijat ovat toteuttaneet immersiojaksonsa Kampin ja Kallion perhekeskuksissa. Immersiolta syntyneet havainnot vuonna 2022: havaintoja on kertynyt neuvoloissa 650 kpl ja korva-, nenä-, - ja kurkkutaudeilta 700 kpl.

Vuonna 2023 toistaiseksi keuhkokeskuksesta on tehty havaintoja 760 kpl ja akuutista sairaankuljetuksesta 620 kpl.

Innovaatiotutkijat ovat jättäneet toistaiseksi yhteensä seitsemän keksintöilmoitusta. Kukin kolmesta tiimistä keräsi Business Finlandilta 700.000 € jatkorahoitukset ja jatkavat ideoiden kehittämistä Aalto-yliopistossa seuraavat 18kk:ta. Tähän mennessä kerätyn rahoituksen määrä on n. 2 M€.

Osaamisperustaa on vahvistettu Biodesign -koulutusohjelman kehittämisellä ja koulutusmateriaalin digitalisoimisella niin, että ne ovat mahdollisimman monen saavutettavissa. HUS:n korva-, nenä- ja kurkkutaudeilla vierailleet innovaatiotutkijat kävivät syksyllä 2023 esittelemässä kattavan tarvelistan Planmecalle, jolla voisi olla kiinnostusta ratkaista näitä tarpeita ja saada siten uutta liiketoimintaa. Hanke on rakentanut yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja luonut pohjaa lääketieteellisen teknologiaosaamisen syventämiseen pääkaupunkiseudulla. Osaamisperustaa on vahvistettu Biodesign -koulutusohjelman kehittämisellä ja koulutusmateriaalin digitalisoimisen suunnittelusta niin, että ne ovat mahdollisimman monen saavutettavissa.

Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto ja Metropolia Ammattikorkeakoulu ovat kehittäneet hankkeessa yhteistä lääketieteellisen tekniikan regulaatiokoulutusta ja Biodesign Finland -ohjelmassa on toteutettu säännöllisiä mentorointisessioita, joissa kokeneet alan osaajat haastavat innovaatiotutkijoita. Lisäksi on tehty digitaalisen tarvealustan alustavaa vaatimusmäärittelyä, määritelleen keskeisimmät toiminnot ja käyttäjät.

Päätöksen perustelut

Hankkeelle esitetään rahoitusta innovaatorahastosta väliraportin mukaisesti vuodelle 2024, koska se on hankkeen jättämän raportin sekä hankkeen ohjausryhmän lausunnon mukaan edennyt suunnitelman mukaisesti. Hankkeessa on innovaatorahaston aiemman kehotuksen mukaisesti kuluvana vuonna panostettu klinikan saamaan hyötyyn ja perehdytetty innovaatiotutkijoita immersio- ja kliinikoiden toimintaan substanssimentoreiden avulla. Lisäksi on verkostoitu muiden alueen ekosysteemitomijoiden kanssa.

Hankkeen esittämä 5 500 euron siirto vuoden 2023 budjetista matkakuluista ja ostopalveluista vuodelle 2024 on perusteltu, sillä hankkeeseen kuuluvien matkojen ja ostopalvelujen toteutus ovat siirtyneet vuodelle 2024. Vuonna 2023 käyttämättömän matka- ja ostobudjetin siirto mahdollistaa hankkeen toteutumisen täysimääräisesti ja hankesuunnitelman mukaisesti.

Hankkeen tulee selvittää ulkopuolisen arvioinnin teettämistä sen tuloksista ja vaikuttavuudesta ennen hankekauden päättymistä heinäkuussa 2024.

Aalto-yliopiston hankerahoituksessa ei ole kyse Euroopan unionin perussopimuksen (SEUT) 107(1) mukaisesta valtiontuesta, koska yliopisto ei koulutusta antaessaan eikä tutkimus- ja kehittämistoiminnassaan harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

2. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja Forum Virium Helsinki Oy: Mobility Data Lab

Toteutusaika:	1/2022 – 12/2024	PRR 3599790 ja 3599793
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian Data- ja analytiikkatiimi ja Länsisataman aluerakentamisprojekti, Kaupunkiympäristön toimiala (Maankäyttö ja kaupunkirakenne, Liikenne- ja katusuunnittelu), Stara (Logistiikka)	
Yhteistyötahot muualla:	TietoEVRY, Kone, Metropolia AMK Oy, VTT, Aalto-yliopisto ja Aalto Start-Up Center, Urban Tech Helsinki -hautomo, Urban3-verkoston toimijat (KiraHUB, MyData Global, GeoForum Finland), Fintraffic, Helsingin Satama, lisäksi mm. Münchenin ja Delftin yliopistot	
Kokonaiskustannukset:	1 562 460 euroa	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	FVH: 110 145

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	FVH: 110 145

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 8.1.2021 §20 ja siirretty: eja 8.12.2022 §40)
2024	ELO: 158 700 FVH: 353 120 FVH: 13 000
Yht.	524 820

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	ELO: 158 700 FVH: 353 120 FVH: 13 000
Yht:	524 820

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €
2024	ELO: 158 700 FVH: 476 265	10 000
Yht.	634 965	10 000

Rahoitus- ja siirtoesitys yhteensä	Innovaatorahasto, €
2024	ELO: 158 700 FVH: 476 265
Yht.	634 965

ELO = Helsingin kaupunginkanslian elinkeino-osasto / Business Helsinki, FVH = Forum Virium Helsinki Oy

Hankkeen kuvaus

Mobility Data Lab -hankkeen tavoitteena on edistää yritysten uuden liiketoiminnan, tuotteiden ja palvelujen syntyä edistämällä Helsingin liikenteen digitaalisen kaksosen, tietomallien ja datavarantojen kehittymistä sekä tukemalla näiden tehokasta hyödyntämistä. Hankkeen kohderyhmää ovat liikenteen ja liikkumisen palveluja tarjoavat yritykset, logistiikan ja kaupan alan toimijat, matkailuala ja erilaiset suunnittelu-, analyysi-, mallinnus- ja simulointipalvelujen tarjoajat sekä tekoälyratkaisuja kehittävät yritykset.

Digitalisoituvassa maailmassa uusien palvelujen synty perustuu yhä enemmän dataan. Siksi monipuolisen ja laadukkaan datan hyvä saatavuus sekä sen innovatiivinen hyödyntäminen ja yhdistäminen ovat edellytyksiä myös liikenteen ja liikkumisen ratkaisujen kehittämiseksi. Mobility Data Lab -hanke tarjoaa yrityksille työkaluja tietovarantojen käyttöön ja kokeiluympäristön dataperustaisille uusille ratkaisuille. Hanke vahvistaa Helsingin asemaa älyliikenteen ja muiden dataa hyödyntävien ratkaisujen edelläkävijänä, ja luo siten yrityksille etulyöntiaseman liikenteen dataan perustuvien ratkaisujen kehittäjinä.

Hanke hyödyntää aiemmissa älyliikenteen hankkeissa (mm. Jätkäsaari Mobility Lab) luotua kokeilutoiminnan osaamista, menetelmiä, yhteistyöverkostoja ja pitkäjänteisellä työllä rakennettua Helsingin mainetta digitalisaation ja älyliikenteen edelläkävijänä. Hanke täydentää ja hyödyntää kaupungin omaa digitaalisen kaksosen ja liikenteen datan kehitystyötä, sekä tuo niitä yritysten hyödynnettäväksi.

Hankkeessa yritysten kanssa yhdessä kehitettävät ja kokeiltavat tietoaaineistot ja työkalut jäävät eri toimijoiden hyödynnettäväksi. Syntyy nykyistä hyödynnettävämpi pohja liikenteen datan käytölle tuote- ja liiketoiminnan kehittämisessä. Kokeiluista syntyvät opit datan jakamisen malleista, sopimuskäytännöistä ja -ehdoista dokumentoidaan avoimesti hyödynnettäväksi yrityksille ja kaupungille.

Hankkeen vaihe

Hanke on edennyt pääosin suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti eikä sen toteuttamisessa ole merkittäviä muutoksia verrattuna alkuperäiseen suunnitelmaan.

Ekosysteemi- ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyötä (TKI) on edistetty verkosto- ja infotilaisuuksien sekä yritysvuoropuhelun kautta. Toiminnassa on korostettu jo olemassa olevan (liikenne)datan hyödyntämistä uusissa hankkeissa sekä yhteistyömahdollisuuksien löytämistä liikenteen sekä kiinteistö- ja rakennusalan sekä hankkeiden ja toimijoiden välillä. Hankkeessa on tehty liikenteen digitaalisten kaksosten konseptin ja käsitteen tilannekuvaus tukemaan yhteisten teemojen ja käyttötapausten työstämistä. Kokeilutoimintaa on toteutettu hakujen ja hankintojen muodossa sekä olemassa olevien datojen ja niiden hyödynnettävyyden analysoimiseksi, että uusien tietojen digitointi- ja päivitysratkaisujen löytämiseksi.

Hankkeeseen on tähän mennessä osallistunut 85 yritystä (tavoite 150). Uusia TKI-yritysyhteistyöavauksia on ollut 11 (tavoite 15). Data-rajapintojen käyttäjiä on ollut yli 500 (tavoitteena 100) ja digikaksosen hyödyntäjiä 9 (tavoite 40). Kokeiluihin on tähän mennessä hakenut mukaan 19 yritystä (tavoite 30) ja kokeiluja on toteutettu 7 (tavoite 5). Yritysten pilotteja on ollut 9 (tavoitteena 10). Forum Virium Helsingin (FVH) hankeosuudesta haetaan vuodelta 2023 käyttämättä jääneestä ostobudjetista 110 145 euron siirtoa vuodelle 2024. Siirron perusteluna on syksyn kokeilukierroksen myöhästyminen ja ostopalveluina toteutettavien kokeilujen laskutuksen siirtyminen vuoden 2024 puolelle. FVH:lla hankkeen projektipäällikön toimiminen 50% työajalla vuonna 2022 ja vaihtuminen vuonna 2023 aiheutti kokeiluhaun viivästymisen. Ostobudjetista haetaan myös siirrettäväksi 9 000 euroa matkakuluihin kompensoimaan matkakustannusten merkittävää nousua hankkeen aikana. Hanke palauttaa kuluvan vuoden rahoitusta kaupunginkanslian elinkeino-osaston osuudesta 8604 euroa.

Päätöksen perustelut

Hanke on pääosin edennyt suunnitelman mukaisesti. Hanke on saavuttanut erittäin hyvin sille esitettyjä numeerisia tavoitteita. Esitetyt kuluvan vuoden ostobudjetin siirrot Forum Viriumin osalta ovat perustelua huomioiden hankehenkilöstön muutokset sekä kulutason nousun. Hankkeelle aikaisemmin sidotun rahoituksen myöntäminen vuodelle 2024 on perusteltu.

Forum Virium Helsinki Oy:lle myönnettävä tuki ei kuulu Euroopan unionin perussopimuksen (SEUT) 107(1) alaisuuteen, koska yhtiö eivät harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

3. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia elinkeino-osasto: Finnish AI Region - FAIR

Toteutusaika:	09/2022-09/2025	PRR 3599797
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto, Espoo, Vantaa, CSC Oy, Haaga-Helia, Metropolia, KiraHUB , EIT Digital, SILO.ai, Microsoft, ABB, Varian, Uudenmaanliitto, HUS ja Arcada	
Kokonaiskustannukset:	3 197 800 €	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	85 000

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	85 000

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 13.6.2022 § 26)
2024	150 502
2025	109 862
Yht.	260 364

Rahoitus-esitys	Innovaatorahasto, €
2024	150 502
2025	109 862
Yht.	260 364

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €*)
2024	235 502	916 703
2025	109 862	687 527
Yht.	345 364	1 604 230

Rahoitus-esitys	Innovaatorahasto, €
2024	235 502
2025	109 862
Yht.	345 364

Hankkeen kuvaus

FAIR-hankkeella pääkaupunkiseudulle perustetaan uusi eurooppalainen digitaalinen innovaatiokeskittymä, European Digital Innovation Hub (EDIH) osana EU:n uutta Digitaalinen Eurooppa-ohjelmaa. EDIH:it toimivat kompetenssi- ja testauskeskuksina, jotka auttavat yrityksiä kehittämään tuotteitaan, prosessejaan tai palveluitaan hyödyntämällä uusia digitaalisia teknologioita.

Hanke keskittyy toiminnassaan erityisesti tekoälyyn, lisättyyn todellisuuteen sekä kyberturvallisuuteen. Kohdesektoreina ovat digitaaliset palvelut, älykaupungit sekä terveys. Tavoitteena on lisätä yritysten kyvykkyyksiä hyödyntää huipputeknologioita tuotannossaan. Hankkeen palveluportfolio jakautuu neljään teemaan: 1) kokeilualustat, 2) osaamisen kehittäminen, 3) rahoituksen tuki ja 4) verkostoituminen ja innovaatioekosysteempipalvelut.

Hankkeen vaikuttavuus kohdistuu kohdeyritysten digitaaliseen kyvykkyyteen sekä mahdollisuuksiin hyödyntää tulevaisuuden teknologioita, erityisesti tekoälyä, osana omaa palvelutuotantoaan. Tätä tukea tarjotessaan FAIR luo edellytyksiä toiminnan uudistumiselle ja tehostamiselle. Sen mukana syntyvät uudet palveluratkaisut puolestaan monimuotoistavat arvoketjuja ja luovat edellytyksiä uudelle liiketoiminnalle. FAIR EDIH on kansallinen hanke mutta toiminta keskittyy ensisijaisesti pääkaupunkiseudulle kohdeyritysten sijainnista johtuen. Hanke on luonut valmisteluvaiheessa yhteyksiä myös muihin vastaaviin keskittymiin Euroopassa. Yhteistyöllä mahdollistetaan paikallisten yritysten pääsy eurooppalaisille markkinoille.

Hankkeen ensimmäisen kolmen vuoden tavoitteena on, että yhteensä yli 100 pk-yritystä, eli pientä tai keskisuurta yritystä, hyödyntää hankkeen palvelutarjontaa. Palveluita tarjotaan yrityksille pääosin ilmaiseksi, mutta hanke tulee tarkastelemaan toiminnan jatkuvuutta ja hinnoittelua jatkossa niin, että se voisi toimia ilman ulkopuolista rahoitusta.

*) FAIR EDIH-toiminnan rahoitus rakentuu 50 % EU-rahoituksesta ja 50 % kansallisesta vastinrahoituksesta. Työ- ja elinkeinoministeriö TEM kattaa kansallisille toimijoille n. 30 % hubien kokonaisbudjetista. FAIR-hanke kattaa omasta vastinrahoituksestaan osan kumppanirahoituksella. Innovaatorahaston rahoituksella katetaan jäljelle jäävä kansallisen vastinrahoituksen osuus, joka on

noin 14 % koko FAIR EDIH:in budjetista. Muut hankkeeseen osallistuvat kaupunkikumppanit kattavat vastaavasti itse oman toimintansa vastinrahoituksen.

Hankkeen vaihe

Hankkeen toisen raportointikauden aikana operatiivinen toiminta on saatu käynnistettyä. Kansallisen vastinrahoituksen haasteista johtuen toiminta on päässyt alkamaan niin FAIR:issa, kuin muissakin suomalaisissa EDIH:eissä täysipainoisesti vasta huhtikuussa 2023. Käynnistymistapahtuman jälkeen hankkeen pääkoordinaattori vaihtui ja keskeisen työpaketin vetäjä Aalto-yliopistolla puuttui, mikä entuudestaan viivästytti varsinaista operatiivista toimintaa. Elokuun 2023 alusta saakka toiminnallinen ote on ollut vahva ja hanke edennyt hyvin.

Hankkeen aloitusvaiheen hallinnolliset haasteet ja rekrytoinnin viiveet sekä henkilöstövaihdokset keväällä 2023 näkyivät viiveenä erityisesti asiakkaille suunnattavien palveluiden käynnistämisessä. Hankkeen varsinainen täyspäiväinen projektipäällikkö Helsingin kaupungilla aloitti 2023 keväällä tehtävässään.

Hankkeen tulokset toistaiseksi: konsultaatiopalveluissa on ollut 8 yritystä (odotus 15 kpl vuoden loppuun mennessä). FAIR AI pop-up clinic on palvellut 10 yritystä. KIRAHub-kiihdyttämössä on 6 yritystä. Helsinki XR Centerissä yrityskokeiluja on ollut 25 kpl. Konsultointipalvelua on annettu 14 krt. ja rahoitusneuvontaa 3 yritykselle. Useita koulutus- ja muita tapahtumia on järjestetty.

Päätöksen perustelut

Hanke on lähtenyt liikkeelle ja edennyt kuluvana vuonna suunnitelman mukaisesti huomioiden yllä kuvatut muutokset sekä hankkeen käynnistymisen viivästyksset aiemmin. Hanke on toimittanut innovaatorahastolle edellisessä rahoituspäätöksessä edellytetyn hankkeen partnerien kesken uudelleen jaotellun budjetin.

Hankkeen rahoittaminen sekä hankkeen esittämä budjetin siirto vuodelle 2024 on perusteltu. Hankkeelle on sidottu rahoitusta innovaatorahastosta vuosille 2024 ja 2025.

4. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, elinkeino-osasto, yritysten toimintaympäristöt -yksikkö: Urban Tech Helsinki -hautomo

Toteutusaika:	2/2019-12/2025	PRR 3599772
Yhteistyötahot kaupungilla:	Business Helsingin Yritysten toimintaympäristöt -yksikkö, Kaupunkiympäristön toimiala	
Yhteistyötahot muualla:	Forum Virium Helsinki, Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto, Metropolia Ammattikorkeakoulu, VTT, Maria01, Helsinki Think Company Mahdollisia kumppaneita: Helen, Fortum, YIT, HSY, Helsinki Partners sekä laaja joukko yrityksiä	
Kokonaiskustannukset:	2 750 000 euroa	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	55 000

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	55 000

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatio-rahasto, € (sidottu: eja 9.12.2019 § 49 ja siirretty: eja 29.11.2022 § 26)	Muu rahoitus, €
2024	649 550	15 900
2025	594 550	15 900
Yht.	1 244 100	31 800*

Rahoitus- ja siirtoesitys yhteensä	Innovaatorahasto, €
2024	649 550
2025	594 550
Yht.	1 244 100

*) Hautomopalvelu toteutetaan Aalto-yliopiston kanssa solmitun yhteistyösopimuksen kautta, jonka mukaan Aalto-yliopisto panostaa hautomopalvelun toteuttamiseen noin 952 000 euroa vuosina 2021-2025. Tämä rahoitus ei näy innovaatorahaston raportoinnissa.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tavoitteena on lisätä tutkimukseen ja pitkän tuotekehityskaaren innovaatioihin perustuvien yritysten syntyä sekä tukea niiden kasvua, hyödyntää kaikkien korkeakoulujen osaamispotentiaali uusien yritysten synnyttämisessä sekä parantaa asemaa kansainvälisessä kilpailussa osaajista ja pääomista. Samalla hanke vahvistaa kaupungin brändiä globaalien haasteiden ratkaisijana ja kestävien kaupunkiratkaisujen edelläkävijänä.

Hautomon tavoitteena on auttaa innovatiivisia ja kasvukykyisiä yrityksiä ratkaisemaan kaupunkien haasteita. Toiminta painottuu erityisesti puhtaaseen energiaan, liikkumiseen, kestävään rakentamiseen, kiertotalouteen sekä jätehuoltoon ja urbaaniin ruoantuotantoon. Urban Tech Helsingin avulla Helsingin kaupunki haluaa houkutella osaajia ja yrityksiä pääkaupunkiseudulle sekä tukea ja vauhdittaa uusien, erityisesti tutkimuslähtöisten, yritysten syntymistä ja alkuvaiheen kasvua.

Tätä tarkoitusta varten hankkeessa:

- Kehitetään puhtaisiin ja kestäviin kaupunkiratkaisuihin keskittyville yrityksille hautomotoiminnot, jossa tarjotaan varhaisen vaiheen yrityksille ja erityisesti tutkimuslähtöisille yrityksille pitkäkestoinen kehitysympäristö ja kasvua tukevat palvelut
- Tarjotaan kaupungin kokeilualustojen kautta yhteistyöverkosto yritysten liikeideoiden ja palveluiden kehittämiselle

Hanke tukee kansainvälisten osaajien, yhteistyökumppaneiden ja sijoittajien houkuttelemista Helsinkiin. Korona muutti merkittävällä tavalla globaalia toimintaympäristöä. Samaan aikaan kun se asetti kaupungeille merkittäviä haasteita, se myös avasi Helsingille uusia mahdollisuuksia houkutella alueelle osaavaa työvoimaa ja alkuvaiheen yrityksiä.

Urban Tech Helsinki -hautomon partnereina ovat yhteistyössä kaupungin kanssa Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto ja Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Hankkeen vaihe

Urban Tech Helsinki hautomo-ohjelma alkaa 8-viikkoisella intensiivijaksolla, joka koostuu työpajoista ja ryhmävalmennuksista. Niissä käsitellään startup-yritysten keskeisimpiä osia kuten liiketoimintamallinnusta, kestävän kehityksen vaikutusta, tiimin rakennusta, viestintää ja tietysti rahoitusta. Toinen olennainen osa ovat koko hautomoajan jatkuvat yksittäiset valmennustapaamiset hautomon käytännön toimintaa pyörittävän Aalto-yliopiston tiimin neuvojen kanssa. Urban Tech Helsingin hautomokausi jatkuu yrityksen tarpeista riippuen 1–3 vuotta, jotta alkuvaiheen yritykset saavat riittävän pitkän tuen liiketoimintansa kehittämiseen ja ratkaisunsa testaamiseen yhdessä Helsingin kaupungin Testbed-kokeilutoiminnan ja partneriverkoston kanssa.

Hautomo järjestää sisäisiä tapahtumia, kuten esimerkiksi säännöllisiä Meetup-tapaamisia kaupungin elinkeino-osaston kasvuyritys-tiimin kanssa. Tilaisuudet on tarkoitettu startup-tiimeille, jotka ovat hakeneet ohjelmaan, mutta jotka eivät ole tulleet valituiksi. Hanke osallistuu myös esim. Arctic15 ja SLUSH-tapahtumiin ja järjestää kesäjuhlan vuosittain kesäkuussa ja vuotuinen startupprien Demo Day & palkitsemisgaala joulukuussa.

Hankkeen keskeisimmät toteutuneet toimenpiteet vuonna 2024:

Hautomon 4. batchin hakuun saapui 32 hakemusta joista 11 hyväksyttiin mukaan ohjelmaan (hyväksymisprosentti 34%). Hakukierroksen markkinointia kohdennettiin Eurooppaan, Singaporeen, Koreaan ja New Yorkiin Yhdysvaltoihin. Hakukierroksella hautomo-ohjelmaan valituilla tiimeillä on aiemmasta poiketen paikan päällä olo -velvoite Helsingissä. Hautomon osallistujat ovat kokeneet inkubaattorin palvelut varsin hyödyllisinä. Kerätyn palautteen perusteella tyytyväisyys mentorointiin oli pistemäärältään 4,3/5 ja harjoitussessioihin 3,8/5. Hautomo-ohjelmaan tähän mennessä osallistuneet startuptiimit ovat onnistuneet keräämään rahoituskierroksilla lokakuuhun 2023 mennessä yhteensä noin 10 M€ pääomasijoituksia.

Koronapandemian jälkeen on tunnistettu tarve inkubaatiotoiminnan järjestämiselle aiempaa enemmän verkostoimaisena toimintana ja mahdollisesti myös osin etäpalveluihin perustuvana. Tämän vuoksi hankkeen toimintojen sijaintipaikaksi on Maria01-yrityskampuksen rinnalle nostettu yliopisto- ja korkeakoulukampukset tukemaan hautomotoiminnan tiivistä kytkentää korkeakoulujen tutkimukseen ja osaajaverkostoihin. Tähän panostamista tulee jatkaa edelleen vuonna 2024.

Päätöksen perustelut

Hanke toteutuu Aalto-yliopiston ja kaupungin välisen Urban Tech Helsinki yhteistyösopimuksen kautta. Hanke on edennyt odotelulla tavalla kuluvana vuonna. Hanketta kehoitetaan jatkossa jalkautumaan toimintoihin Aalto-yliopiston ohella nykyistä paremmin myös Helsingin yliopiston sekä Metropolia-ammattikorkeakoulun kampuksille.

Hankkeessa syksyllä 2023 tehtävän vaikuttavuusarvioinnin kulut kohdistuvat vasta ensi vuoteen, jonka perusteella hanke hakee 55 000 euron siirtoa vuoden 2023 budjetista käytettäväksi vuodelle 2024.

Hankkeen rahoittaminen vuonna 2024 sekä esitetty budjetin siirto vuodelta 2023 ovat perustellut. Hankkeelle on sidottu rahoitusta innovaatorahastosta myös vuodelle 2025.

5. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia: Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana

Toteutusaika:	1/2020 – 12/2023 (12/2024)	PRR 3599771
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, kaupunkiympäristön toimiala, sosiaali- ja terveystoimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginkanslia, Forum Virium Helsinki	
Yhteistyötahot muualla:	Yritykset (startup-, pk- ja suuret yritykset), yrityskiihdyttämöt ja -hautomot, yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset ja muut kehitys- ja kokeilualustatoimintaan osallistuvat kumppanit	
Kokonaiskustannukset:	2 030 000 euroa	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €	Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	139 000	2024	139 000

Hankkeen kuvaus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 linjattiin, että ”*koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle*”. Helsinki kehitys- ja kokeilualustana -hankkeessa kehitetään erityisesti elinkeinopoliittista alustatoimintaa koskeva palvelumalli sekä edistetään alustoilla kehitettyjen parhaiden ratkaisujen skaalausta ja jatkokehitystä. Elinkeinopoliittisessa alustatoiminnassa painotetaan alustoilla ratkaisuja kehittäville yrityksille tulevaa hyötyä ja toimintamallin avulla yrityksille tarjotaan selkeä kanava kaupungin alustoille.

Helsingin kehitys- ja kokeilualustakokonaisuudessa on viisi sisällöllistä fokusaluetta: terveys ja hyvinvointi, oppimisympäristöt, puhtaat ja kestävät kaupunkiratkaisut, liikkuminen sekä digitaalisuus ja datan hyödyntäminen.

Toimintamalliin kuuluu olennaisena osana niin kutsuttujen innovaatioagenttien rooli. Innovaatioagentit ovat kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja kaupungin toimialojen yhteisiä henkilöresursseja, jotka mahdollistavat yritysten kehitys- ja kokeilutoiminnan kaupungin alustoilla. Hankkeessa innovaatioagenttimallia vahvistetaan ja laajennetaan yhdessä toimialojen kanssa.

Hankkeen tavoitteena on:

1. Toteuttaa ja kehittää kaupungin kehitys- ja kokeilualustan toimintamallia yhdessä toimialojen kanssa
2. Tarjota yrityksille selkeä kanava kaupungin alustoille ja kehittää alustatoimintaa koskeva palvelumalli/palvelut
3. Edistää kehitys- ja kokeilualustoilla kehitettyjen parhaiden ratkaisujen skaalausta ja jatkokehitystä.

Hankkeen vaihe:

Hankkeen tavoitteet ovat edenneet raportointikaudella. Kokeilualustatoimintaa toteutetaan eri toimialojen kanssa hieman eri toimintamalleilla. Kaikilla neljällä kaupungin toimialalla toimii elinkeino-osaston ja toimialan yhteinen niin sanottu innovaatioagentti. Hankkeessa on toiminut kaksi innovaatioagenttia Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa, yksi innovaatioagentti Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa (liikkumisohjelma) sekä yksi yhteinen innovaatioagentti Kaupunkiympäristön toimialan (KYMP) kanssa. Elinkeino-osastolla on lisäksi yksi vakinainen innovaatioagentti, joka keskittyy yhteistyöhön KYMP:n kanssa. Lisäksi vakinaisena työntekijänä toimii elinkeino-osaston ja Sosiaali- ja terveystoimialan yhteinen innovaatioagentti. Hankkeessa on toiminut lisäksi innovaatioagentti, joka palvelee kaikkia sisältö- ja toimialoja uusien teknologioiden (5G, AI, IoT jne.) hyödyntämisessä. Hankkeen ja laajemmin elinkeino-osaston niin sanotun testbed-toiminnan viestintäkanavana toimii testbed.hel.fi -sivusto. Hankkeessa toimii lisäksi 50 prosentin työaikaosuudella henkilö, joka vastaa sivuston ylläpidosta ja kehittämisestä sekä muusta hankkeen viestinnästä.

Vuoden 2023 toiminnan tuloksina yrityskokeiluja arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä 24 kpl, ja niissä on ollut mukana noin 30 yritystä. Kokeiluja on kuitenkin kokonaisuudessaan useita kymmeniä, kun huomioidaan myös muu elinkeino-osaston yrityspalvelujen hanketoiminta. Yrityksiä, joiden kanssa on keskusteltu innovaatioyhteistyöstä, on moninkertainen määrä. Lisäksi kokeiluja on

toteutettu esim. Helsinki Mobility Lab -hankkeen kautta (Data Mobility Lab) sekä osana Helsingin kiertotalouden klusteriohjelmaa (kaupunginhallituksen erillisrahoitus).

Hankkeen seurantamallin tulosten pohjalta kokeilutoiminnalla on merkittävä vaikutus kokeiltavan ratkaisun kehittymiseen (yritysten antama arvosana on 4,1 asteikolla 1-5). Vastaaajista 72% suosittelisi erittäin todennäköisesti kokeilualustatoimintaa kaupungin kanssa ja 23% todennäköisesti.

Testbed-kokeiluissa mukana olleita yrityksiä ja innovaatiohaasteisiin osallistuneita yrityksiä on ohjattu kaupungin elinkeino-osaston yrityspalvelut-yksikön kasvutiimin Accelerator-kiihdytyspalveluun ja tiivistä yhteistyötä on tehty myös yrityshautomoiden kanssa (Urban Tech Helsinki, Helsinki Education Hubin hautomot sekä Health Incubator Helsinki). Kaupungin toimialojen kanssa on yhdessä valmisteltu ja rahoitettu aiempaa enemmän sellaisia kokeiluja/ratkaisuja, joilla on hyvät edellytykset skaalautumiselle tai etenemiselle kaupungin omaan jatkokehitys- tai hankintaprosessiin.

Hanke esittää innovaatorahaston rahoituksesta siirrettäväksi vuodelta 2023 yhteensä 139 000 euroa vuodelle 2024. Hankkeen alkuperäisten tavoitteiden saavuttaminen suunnitellussa aikataulussa on viivästynyt muun muassa koronaepidemian vuoksi vuosien 2020 ja 2021 aikana, jonka jälkeen innovaatioyhteistyö kaupungin toimialojen ja yritysten kanssa on selvästi aktivoitunut. Erilaisia innovaatiohaasteita on kyetty valmistelemaan toimialojen kanssa aiempaa enemmän. Myös yritysten suoria yhteydenottoja on pystytty käsittelemään elinkeino-osaston ja toimialojen kesken aiempaa aktiivisemmin. Toimialojen aloitteellisuus on niin ikään lisääntynyt. Yhteydenottojen ja kehittämistapausten määrä on selvästi kasvanut vuonna 2023. Lisäksi hankkeessa on ollut henkilövaihdoksia, jonka takia henkilöstökustannuksia on osin säästynyt uusien henkilöiden rekrytoinnin viiveistä johtuen.

Päätöksen perustelut

Rahoituksen myöntäminen ja hankkeen jatkaminen vuodelle 2024 on perusteltu. Vuonna 2023 käyttämättä jääneen budjetin siirtäminen käytettäväksi vuonna 2024 on myös perusteltu, jotta hankkeen toimenpiteet kyetään toteuttamaan täysimääräisesti, kaupungin toimialojen ja yritysten kysyntään pystytään vastaamaan ja kaupunkitasoista kokeilualusta-toimintaa kehittämään pitkäjänteisesti.

Hanketta on aikaisempien rahoituspäätösten yhteydessä kehoitettu panostamaan toimintamallin ja sen tulosten viestimiseen. Lisäksi tulosten arvioinnin perusteella tulisi sopia kokeilualustatoiminnan toteutuksesta, rahoituksesta ja juurruttamisesta osaksi kaupungin toimialojen toimintaan jatkossa. Kokeilualustatoiminnan juurruttamista ja vakinaistamista pysyväksi osaksi kaupungin toimintaa on edistetty kaupunkitasoisesti ja siihen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä on kirjattu muun muassa kaupunkistrategiaan, Helsingin hankintastrategiaan ja elinkeinopolitiikan painopisteisiin.

Hankkeen viimeisenä toimintavuotena 2024 on keskityttävä innovaatio- ja kokeilutoiminnan ohella tulosten juurruttamiseen ja toiminnan jatkon integroimiseen pysyvämmiin osaksi toimialojen ja elinkeino-osaston perustoimintaa.

6. Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, RYA, asuntotuotanto: Kalasatama Kaljaasi Fortunan katu energiapilotti

Toteutusaika:	1/2020 – 12/2025	PRR 3599773
Yhteistyötahot kaupungilla:	Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka), Helen	
Yhteistyötahot muualla:	Aalto-yliopisto (tulosten seuranta ja analysointi)	
Kokonaiskustannukset:	19 331 228 euroa	

Rahoitus- tarve	Innovaatorahasto, € (sidottu eja 9.12.2019 §49 ja siirretty sidottavaksi eja 29.11.2021 §26 ja 8.12.2022 §40)	Muu rahoitus, €
2024	27 000	745 000
2025	34 362	75 000
Yht.	61 362	820 000

Rahoitus- ja siirtoesitys yhteensä	Innovaatorahasto, €
2024	27 000
2025	34 362
Yht.	61 362

Hankkeen kuvaus

Hankkeessa haetaan elinkaarikustannuksiltaan tehokkaita ratkaisuja toteuttaa nettonollarakennuksia kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa. Hankkeessa suunnitellaan ja rakennetaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa vähiten energiaa kuluttava asuinkerrostalo, joka on tähän mennessä rakennettu.

Alustavien laskelmien perusteella voidaan hankkeessa saavuttaa jopa 70-90 % pienennys A-energialuokan rakentamiseen verrattuna. Rakennukseen tuleva auringon säteilylämpö otetaan talteen ja varastoidaan kaukokylmäverkostoon tai hyödynnetään lämpöpumpun avulla suoraan kiinteistössä. Lämpöä otetaan talteen jätevedestä sekä poisto- ja jäteilmasta. Kaukolämmön rinnalla hyödynnetään maalämpöä. Sähkölaitteet ja valaistukset toteutetaan erittäin vähän energiaa kuluttavina ja sähköenergiaa tuotetaan rakennuksen vesikatolle ja julkisivuun asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Rakentamisessa noudatetaan Kalasataman älykkäät energiaratkaisut -ohjetta. Rakennuksen energiaa kuluttavat ja tuottavat järjestelmät mittaroidaan. Tiloihin ja rakenteisiin asennetaan olosuhdeantureita seurantaan varten. Rakennuksen valmistuttua seurataan ja analysoidaan kerättyä mittaustietoa sekä hankkeen erityisratkaisujen toteutuneita kustannuksia. Tuloksia hyödynnetään kaupungin omassa asuntotuotannossa ja jaetaan muiden toimijoiden käyttöön. Hankkeessa on mukana Aalto-yliopisto, joka varmentaa rakennuksen kulutustasot hankkeen tulosten varmentamiseksi.

Hankkeen vaihe

Kaljaasi Fortunan kadun kohteen rakentamishanke on valmistunut marraskuussa 2023. Hankkeen viimeisessä vaiheessa seurataan rakennuksen energiankulutusta, energiantuottoa sekä rakenteiden ja tilojen olosuhteita sekä kerätään käyttäjäkokemuksia vuoden 2025 loppuun saakka. Hankkeen lopussa raportoidaan ja jaetaan tulokset. Aalto-yliopiston ja ATT:n tulee hyvissä ajoin selvittää, kuinka kyselyt saadaan modernilla tavoin tehtyä huomioiden GDPR.

Rakennuksen elinkaaren aikainen energiankulutus on hankkeessa optimoitu simuloinnin avulla mahdollisimman pieneksi. Suunnittelun aikana on kehitetty energiantuotantojärjestelmien (lämpö ja sähkö) hankintatapaa yhdessä Helenin kanssa ja kehitetään edelleen markkinavuoropuhelun kautta tulleen toimittajan kanssa. Hankkeessa on järjestetty palavereja tiedonsiirrosta sekä seurannasta yhdessä suunnittelijoiden ja urakoitsijoiden kanssa.

Ensimmäisessä markkinavuoropuhelussa esiteltiin hankkeen tavoitteita yrityksille ja kartoitettiin ratkaisuja kutsumalla Hilman kautta ja mainostamalla yhteistyökumppaneille tilaisuutta esitellä tuotteita ja toisaalta tutustua ratkaisuihin ja esittää niistä kysymyksiä. Markkinavuoropuheluun osallistuneiden kaikkia tuotteita ei oteta käyttöön juuri tässä hankkeessa, mutta mahdollisesti muissa hankkeissa. Lisättiin tuotteiden ja ratkaisujen tunnettavuutta ja urakoitsijoiden mielenkiintoa niihin.

Markkinavuoropuhelun tuloksena nähtiin mahdollisena toteuttaa hankkeen energiaosuus Helenin palvelupaketina, mikä tulee auttamaan myös heitä uusien innovaatioiden löytymisessä, niiden käyttöönotossa ja sitä kautta osaamisen kasvattamisessa. Toisessa Markkinavuoropuhelussa esiteltiin suunnitelmia urakoitsijoille, jotta he kiinnostuisivat tarjoamaan ja yrityksille, joiden tuotteita tässä hankkeessa voi hyödyntää.

Ratkaisuja on simuloitu ja toteutusta suunniteltu yhdessä suunnittelijoiden ja Helenin kanssa. Hankkeeseen on palkattu ulkopuolinen tutkijataho Aalto-yliopisto, joka selvittää, raportoi ja julkaisee tutkimustuloksia rakentamishankkeen valmistuttua hankkeen viimeisessä vaiheessa. Kohteen käyttöönoton jälkeen toteutuneita olosuhteita sekä rakennuksen kuluttamia ja tuottamia energioita mitataan kahden vuoden ajan seurantajärjestelmän avulla. Aalto-yliopisto vastaanottaa mitattua dataa, analysoi mittaustulokset ja vertaa tuloksia suunnitteluvaiheen tavoitearvoihin.

Innovaatorahaston osuus on energiapilotin arkkitehti-, energia, LVI- ja sähkösuunnittelusta osa, joka koskee hankkeen erikoisratkaisuja (noin 10 %). Rakentamisesta 3/4 niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat kohteen erikoisratkaisuista, 1/4 katetaan ATT:n kehittämisrahastosta. Se osuus valvonnasta, joka aiheutuu hankkeen erikoisjärjestelmien valvonnasta. 1/3 ATT:n tulosten seuranta- ja analysointikuluista. Helenin osuudelle ei haeta innovaatorahaston tukea.

Päätöksen perustelut

Hanke on viivästynyt urakkasopimuksesta ja rakennettavan rakennuksen valmistumisen venymisestä johtuen ja se on edellisen väliraportin suunnitelmien mukaisesti käyttänyt suurimman osan innovaatorahastosta myönnetystä rahoituksesta vuoden 2023 aikana. Hankkeelle on edellisen rahoituspäätöksen yhteydessä myönnetty jatkoaikaa vuoden 2025 loppuun saakka. Rahoituksen myöntäminen vuodelle 2024 on perusteltu, sillä hanke on edennyt hyvin kuluvan vuoden aikana.

Aiemman rahoituspäätöksen kehotusten mukaisesti hankkeessa on panostettu tulosten ja oppien dokumentaatioon ja viestintään ja hankkeen tuloksia hyödynnetään kaupungin muissa rakentamishankkeissa. Hankkeessa monistetaan saatuja hyviä kokemuksia niin HEKA:n asuntotuotannossa kuin muussakin kaupungin omassa tuotannossa ja jaetaan saatua tutkimustietoa hankkeesta myös ulkopuolisille tahoille hyödynnettäväksi omassa tuotannossaan.

7. Helsingin yliopisto: Viikki Innovation Platform & Food Lab -biokampuksen innovaatiokeskittymän kehittäminen

Toteutusaika:	1/2021 – 12/2024	PRR 3599785
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	
Yhteistyötahot muualla:	<ul style="list-style-type: none"> - Luonnonvarakeskus ja Ruokavirasto, Suomen ympäristökeskus - Noin 20 elintarvikealan yritystä - Kaikki Viikissä toimivat Helsingin yliopiston tiedekunnat - EIT FOOD-ohjelma ja siihen liittyvä kansainvälinen verkosto 	
Kokonaiskustannukset:	2 003 100 euroa	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	15 040

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	15 040

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 7.12.2020 §46 + siirretty: eja 29.11.2022 §26)	Muu rahoitus, €
2024	95 625	147 000

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	95 625*)

*) Vuodelle 2024 siirretty ja siirtyvä raha on jo maksettu Helsingin yliopistolle vuosina 2021 ja 2023.

Hankkeen kuvaus
<p>Viikki Innovation Platform & Food Lab -biokampuksen innovaatiokeskittymän kehittäminen - hankkeessa lähdetään systemaattisesti kehittämään, koordinoimaan ja käynnistämään Viikin innovaatiotoimintaa, siihen liittyvien toimijoiden yhteistyötä ja palveluiden kehittämistä, jotta Viikissä tunnistettu innovaatiopotentiaali päästään hyödyntämään täysimääräisesti.</p> <p>Viikki Food Design Factory (VFDF) on ensimmäinen pilotoitava ruoka-alan innovaatioekosysteemi Viikissä, jossa konkreettisesti kehitetään ja kokeillaan innovaatiotoimintaa eri muodoissa. Hankkeessa on kaksi osiota, joita kehitetään samanaikaisesti ja jotka täydentävät toisiaan: Viikki Innovation Platform ja Viikki Food Innovation Lab (myöhemmin Viikki Food Design Factory):</p> <p>Platform huolehtii koko Viikin kehittämisestä ja uusien temaattisten innovaatioekosysteemi-aihioiden tunnistamisesta sekä koordinoi Viikin kampusalueen innovaatiokehitystä ja -strategiaa. Lisäksi Platform luo rakenteen ja prosessit Viikin ekosysteemeille. Se toimii innovaatioyhteistyön kontaktipisteenä Viikissä (sisäinen, kotimainen ja kansainvälinen ulottuvuus) ja identifioi yritysten tarpeita sekä tuo proaktiivisesti uusia yrityksiä mukaan Viikin innovaatiotoimintaan. Platformissa tehdään suunnitelma Viikkiin sopivasta hautomo-ohjelmasta yhteistyössä Helsingin kaupungin, Think Companyn ja yliopistopalveluiden kanssa. Platformin kautta voidaan systemaattisemmin synnyttää elinkeinoperustaa luovia yhteishankkeita sekä kehittää innovaatioekosysteemejä ja toimintamalleja yritys yhteistyölle, jonka avulla edistetään yritysten tuotekehitystä ja TKI-toimintaa.</p> <p>Food Innovation Lab (myöhemmin Viikki Food Design Factory) kytkee ruoka-alan yrityksiä ja startupeja yhteen, auttaa osaamista ja tarvetta löytämään toisensa. Ekosysteemissä järjestetään ruokainnovaatioihin liittyviä sekä innovaatioiden johtamisen kursseja opiskelijoille, mikä luo opiskelijoille ja tutkijoille mahdollisuuksia oppia, ideoida, pilotoida ja testata ideoita sekä autetaan startupien perustamisessa. Vakiintuneita yrityksiä Food Lab palvelee tuottamalla tiedepohjaisia ratkaisuja esimerkiksi reverse-pitch, design sprint-tyyppisen toiminnan avulla. Ekosysteemi analysoi elintarvikealan markkinaa: trendit, startupit ja kasvuyritykset – ekosysteemin tilannekuva, kasvumahdollisuudet ja innovaatiot.</p>

Hankkeen vaihe

Raportointikaudella hankkeessa on keskitytty yhteistyöhön ja vuorovaikutuksen kehittämiseen sekä ajatusmallin ja kulttuurin muutokseen kampuksella seuraavin keinoin:

- Yhteisöllisyyden, tiedonjakamisen ja verkostoitumisen rakentaminen Viikin onnistuneiksi havaituilla tilaisuuksilla, kuten säännöllisesti järjestetyt avoimet Cheese n' Winet (CnW) ja Viikin toimijoiden Viikki Operators' Forum sekä Viikki Got Talent. Lisäksi VFDF:n avajaiset ja seminaari ja verkostoitumistapahtuma Mix & Match.
- Tapahtumiin osallistuminen: Arctic15, Nordic Deep Tech Life Science Summit (ständi), Y Science/Slush
- Innovaatiot ja yrittäjyys -opetuksen käynnistyminen: kaksi suomenkielistä kurssia sekä HEI-projektin 4InnoPipe kurseilla tutkijoille, opiskelijoille ja henkilöstölle (Reutlingen yliopisto, Saksa).
- Viestinnän ja tiedonlevityksen tehostamisen osalta on keskitytty: Twitter (ViikkiIP, ViikkiFoodDF), LinkedIn, VFDF:n newsletter, yliopiston sisäiset ja ulkoiset innovaatioverkko sivujen työstäminen, yliopiston sisäiseen uuteen Inno News -julkaisuun kirjoittaminen Viikin kampuksen tapahtumista.
- Paljon jalkatyötä tutkijoiden, yritysten ja Viikin toimijoiden luona, hoksautuskeskusteluiden ja edellä mainittujen forumeiden kautta.
- Opiskelijoiden herättelyä on aloitettu muun muassa Viikin Infotorilla. Yliopiston inkubaattoritmiin tukee edellä mainittuja Viikin tilaisuuksia ja hyödyntää tilaisuuksia toiminnassaan samoin kuin Helsinki Innovation Services (HIS).
- Viikki Food Design Factoryn Batch 1 -ohjelman myötä on vahvistettu ideoiden jalostumista (opiskelijat, tutkijat) ja osajalistaa (Talent Pool) on kasvatettu.

Hankkeessa on myös vaikutettu Viikin kampusneuvottelukunnan toimintaan ja Innovaatioekosysteemin työryhmän perustamiseen. Työryhmän tavoite on suunnitella ja jalkauttaa innovaatio työryhmän ajatuksia ja implementoida asioita käytäntöön.

- Benchmarking tehty Espoon Aalto IES:llä, Belgian KU Leuvenissä sekä Kööpenhaminan yliopistossa ja BioInnovaatio Instituutissa (BII). KU Leuvenista tuli Horisontti Eurooppa -hakemuskonsortioon osallistumispyyntö Helsingin yliopiston Maatalous-metsätieteelliselle tiedekunnalle, KU Leuvenin vierailun jälkeen.
- USA:n Washingtonin yliopiston MBA-opiskelijoiden ensimmäinen vierailu Viikissä, heillä kiinnostus kestävyyskiertotalousnäkökulmalla ja Viikillä mahdollisuus kansainvälisiin businessosaajiin.
- Yritysyhteistyötä käynnistetty Helsingin seudun kauppakamarin kanssa sekä käyty yritysvierailuilla kartoittamassa yritysten tarpeita ja mahdollisia kiinnekohtia tutkimukseen ja innovaatioihin tähtäävään toimintaan sekä tavattu yrityksiä myös edellä mainituissa tapahtumissa.
- DeepTech startupien ja muiden, myös kansainvälisten, yritysten houkuttelu Viikkiin ja kampuksen markkinointi: yksi yritys on aloittanut kesällä 2022 toimintansa kampuksella ja keskusteluita on käynnissä muiden yritysten kanssa, muun muassa 1000 m²:n tilaa etsivä yritys, tuore startup ja hollantilainen yritys.
- Viikin visiota ja innovaatiostrategiaa on hahmoteltu ja sen ytimessä on kestävä kehitys (kestävin kampus v. 2030) ja kiertotalous.

Kampuksen toimijoiden välistä yhteistyötä on toteutettu kampusneuvottelukunnan ja sen kolmen alatyöryhmän (brändi, infrastruktuuri ja innovaatiot) kautta. Viikki tukee muita kampuksia innovaatioverkko sivujen työstämisessä, rakenteessa ja sisällössä.

- Uusia temaattisia ekosysteemejä on käynnissä nyt kaksi, joista Foob Lab eli VFDF on toiminut menestyksekkäästi jo reilun vuoden sekä nyt syksystä 2022 PharmaHub. PharmaHubin toimintakenttää ja tarpeiden kartoitusta on tehty Uudenmaan liiton ja Farmasian tiedekunnan rahoittamassa Ukke-selvityksessä. Idean herättelyvaiheessa on puolestaan WoodHub (Maatalous- metsätieteellinen tiedekunta) sekä kuulosteluvaiheessa OneHealth (Eläinlääketieteellinen tiedekunta).
- Viikki Food Design Factoryn sidosrymiä ovat muun muassa Luke, Metropolia, VTT, Aalto-yliopisto sekä mentorisponsorirytykset, startup -yritykset ja tutkijat sekä opiskelijat sen ohjelmissa. Partnereita ovat mm. EIT Food, useat eri VC:t, FIBAN ja lakiasian taho.

- Inkubaattoritmiin käynnistyvien Circulator 1.0- ja Biosphere -ohjelmia tuetaan muun muassa Washingtonin yliopiston MBA -opiskelijoiden tuomiselle yhteen jälkimmäisen ohjelman tiimien kanssa.

Hankkeen tulosseurannassa näkyy, että opiskelijoilta ja tutkijoilta "ideasta innovaatioiksi" -konsepteja on raportointikauden aikana syntynyt 15 kpl. Viikin toimintaan osallistuvia yrityksiä on ollut 115 kpl ja HIS-jatkotyöstettäviä innovaatioita on syntynyt 1 kpl. Lisäksi hanke on katalysoinut lisärahoitusta noin 2,6M€ eri hankkeiden muodossa.

Päätöksen perustelut

Hanke on pääosin edennyt suunnitellusti ja rahoituksen myöntäminen vuodelle 2023 on perusteltu. Innovaatorahaston osuus hankkeen vuoden 2024 rahoituksesta on jo maksettu Helsingin yliopistolle vuosina 2021 ja 2023 (kyseessä aikaisemmilta vuosilta siirrettyä hankerahoitusta).

Edellisen rahoituspäätöksen yhteydessä kehoitettiin kaikkia Viikin tiedekuntia kartoittamaan temaattisten innovaatioekosysteemien aiheiden potentiaalia ja hakemaan eri innovaatioekosysteemeille aktiivisesti rahoitusta eri lähteistä. Kehotus on toiminut ohjenuorana projektisuunnitelman mukaisesti eli hankkeessa kartoitetaan tiedekuntien innovaatioekosysteemien potentiaalia, innostus- ja kypsyyssastetta sekä kunkun ekosysteemin yksilöllistä rakennetta. Hankkeessa kannustetaan poikkitieteellisyyteen ja innostetaan tiedekuntien sekä kampusten väliseen yhteistyöhön. Helsingin yliopiston hankerahoituksessa ei ole kyse Euroopan unionin perussopimuksen (SEUT) 107(1) mukaisesta valtiontuesta, koska yliopisto ei tutkimus- ja kehittämishankkeessaan harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

8. Helsingin yliopisto: Kumpulan innovaatiokampus

Toteutusaika:	3/2023–3/2025	PRR 3599798
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	
Yhteistyötahot muualla:	Ilmatieteen laitos, Kumpula Business Labs, Helsinki Incubators-ohjelma, Helsinki Think Company, Helsinki Innovation Services HIS, FAIR EDIH, AI Helsinki, FCAI, DSII, ACCC, Ellis-instituutti, Luonnontiedelukio, Helsinki Partners Oy sekä Forum Virium Helsinki Oy.	
Kokonaiskustannukset:	2 482 593 €	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 8.12.2022 §39)
2026	287 063

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2026	287 063

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €
2024	392 610	429 963
2025	392 610	429 963
2026	287 063	350 338
Yht.	1 072 283	1 210 264

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	392 610
2025	392 610
2026	287 063
Yht.	1 072 283

*) Vuodelle 2026 siirrettäväksi haettu raha on maksettu Helsingin yliopistolle vuonna 2023.

Hankkeen kuvaus

Hanke kehittää Kumpulan kampuksen innovaatioympäristöä osana Helsingin yliopiston innovaatiotoimintoja ja vahvistaa yritysten kanssa tehtävää laaja-alaista tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä. Keskeisenä toimintona on synnyttää yritykset ja yliopistotutkimuksen yhteen tuova tekoäly-, kestävyys ja deeptech -innovaatioalusta/-keskittymä sekä kehittää ja tarjota palveluita yliopiston, yritysten ja Ilmatieteen laitoksen yhteisten tutkimus- ja innovaatiohankkeiden syntymisen tueksi. Hankkeessa tavoitellaan erityisesti huippututkimukseen, tuotekehitykseen, innovaatiotoimintaan ja teollisuuden kilpailukykyyn keskittyvää Horizon pillar 2 ja 3 rahoitusta, kytkeytymistä Euroopan parhaisiin tutkimus- ja innovaatioverkostoihin sekä uusien, avoimien tutkimusinfrastruktuurien ja kokeiluympäristöjen synnyttämisestä Kumpulan kampukselle. Kampuksen innovaatiotoiminnassa korostuvat erityisesti tekoäly, (digitaalinen) deeptech, ilmakehätieteet, teollisuuden innovaatiot sekä kestävät teknologiat.

Hanke toteutetaan yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen ja Helsingin kaupungin kanssa. Hankkeen vaikuttavuus syntyy laajasta joukosta kehittämistoimenpiteitä, joista suurin osa rahoitetaan toimijoiden omarahoituksella tai erikseen haettavalla projektirahoituksella. Hankkeella pyritään seuraavaan:

1. Kumpulan kampuksen toimijat ovat kansainvälisestikin haluttu ja aktiivinen tutkimus- ja innovaatiokumppani yrityksille, korkeakouluille ja muille toimijoille.
2. Kampuksen innovaatiopalveluiden kautta syntyy runsaasti uusia kasvuhakuisia ja -kykyisiä yrityksiä sekä käytäntöön vietyjä ratkaisuja (muun muassa temaattiset tutkimusinfrastruktuurit ja innovaatioalustat sekä yrittäjyys- ja kaupallistamispalvelut).
3. Yhä kasvava osa TKI kumppaneista haluaa sijoittua alueelle, osaksi kampuksen innovaatioyhteisöä. Kampuksella on kasvava, innovaatioveitoisten yritysten keskittymä.

Hankkeen vaihe

Hankkeen käynnistyminen on viivästynyt hankehenkilöstön (4 henk.) rekrytoinnin haasteiden vuoksi. Hanke ilmoittaa olevansa eri toimenpiteidensä osalta noin 6-8 kuukautta myöhässä hankesuunnitelman mukaisesta aikataulusta. Hankkeen projektipäällikkö aloitti työnsä elokuussa, EU-rahoitusasiantuntija ja yhteyspäällikkö syys-lokakuussa ja AI-asiantuntija pyritään löytämään vielä vuoden loppuun mennessä. Laskennallisesti hanketiimistä puuttuu edelleen 1,6 henkilötyövuoden henkilöstöresurssi Helsingin yliopiston osuudesta hankkeen in-kind-resursseja.

Hakemuksen hankesuunnitelmaa ja toimenpiteitä on tarkennettu, konkretisoitu ja operationalisoitu projektipäällikön aloitettua työnsä. Uutena toimenpiteenä hanke on ryhtynyt rakentamaan yhteistyötä myös Helsinki Partners Oy:n sekä Forum Virium Helsinki Oy:n kanssa (FVH). Yhteistyöllä Helsinki Partnersin kanssa pyritään löytämään kansainvälisiä pääomasijoittajayhteyksiä Kumpulasta ponnistaville Deep Tech -startup-tiimeille ja Forum Virium Helsingin kanssa avaamaan tiimeille pääsy mukaan FVH:n EU:n Horisontti-rahoitteisiin hankekonsortioihin ja hyödyntämään FVH:n erinomaista hankevalmisteluosaamista sekä laajoja kansainvälisiä verkostoja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohanketoiminnassa.

Viivästyksistä johtuen hanke hakee 6+6 kuukauden jatkoaikaa vuoden 2026 loppuun saakka. Ensimmäisessä 6 kuukauden jatkojaksolla toteutetaan hankesuunnitelman mukaiset toimenpiteet ja jälkimmäisellä jaksolla hankkeen lopussa varmistetaan, että hankkeen toimenpiteet saadaan jalkautettua ja juurrutettua Helsingin yliopiston Kumpulankampuksen perustoiminnoiksi. Helsingin yliopisto sitoutuu kattamaan tästä koituvat lisäkulut lisäämällä omarahoitustaan 49 000 eurolla. Innovaatorahastolle ei koidu lisäkuluja. Hankkeelle haetun jatkoajan resursoimiseksi hanke esittää vuoden 2023 budjetista käyttämättä jääneen 287 063 euron siirtoa käytettäväksi vuoden 2026 loppuun saakka.

Päätöksen perustelut

Yllä kuvatut viivästyksiset huomioiden hanke etenee suunnitellusti ja rahoituksen myöntäminen vuodelle 2024 on perusteltu. Hanke on kuluvana vuonna konkretisoitunut ja jalostanut alkuperäistä hankesuunnitelmaa vakuuttavasti.

Hankkeen hakemaa toteutusajan jatkoa sekä hankkeen esittämää 287 063 euron siirtoa vuoden 2023 budjetista vuodelle 2026 voidaan vastaavasti pitää perusteltuna, kun Helsingin yliopisto on sitoutunut kasvattamaan omaa rahoitusosuuttaan kattamaan hankkeen jatkamisesta koituvat kulut (arviolta 49 000 €). Hankkeen tulee vuoden 2024 alussa esittää tarkennettu budjetti vuosille 2024-2026.

Hankkeelle on sidottu rahoitusta innovaatorahastosta vuosille 2024 ja 2025.

9. Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:

Health Proof Helsinki – Health business RDI ecosystem environment

Toteutusaika:	12/2021 – 4/2024	PRR 3599791
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslia elinkeino-osasto, Sosiaali- ja terveystoimiala, Laakson yhteissairaalanhanke	
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin yliopistollinen sairaala HUS, CleverHealth Network, Health Incubator Helsinki, Spark Finland, Health Capital Helsinki, Testbed.helsinki -sivusto, Meilahden kampukselta Biomedicum HUS, Helsingin yliopisto ja Terkko Health Hub.	
Kokonaiskustannukset:	701 948 euroa	

Siirtotarve vuodelta 2023	Innovaatorahasto, €
2024	43 193

Siirtoesitys	Innovaatorahasto, €
2024	43 193

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, € (siirretty: eja 8.12.2022 40\$)
2024	70 157

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	70 157

Rahoitus- ja siirtotarve yhteensä	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €
2024	113 350	113 350

Rahoitus- ja siirtoesitys yhteensä	Innovaatorahasto, €
2024	113 350*)

*) Rahoitus on jo maksettu Metropolia Ammattikorkeakoululle vuosina 2021 ja 2022 ja se siirtyy käytettäväksi vuonna 2024.

Hankkeen kuvaus

Health Proof Helsinki -hanke yhdistää Helsingin kolme merkittävintä julkisen puolen TKI-ympäristöä yhtenäisen palvelukokonaisuuden muodossa hyvinvointi- ja terveysteknologian alalta. Syntyvän palvelukokonaisuuden kautta alan yritykset saavat käyttöönsä kolmikannan asiantuntija- ja erikoistilapalveluja tuotekehitystoimintansa eri vaiheisiin; alkuvaiheen esikliiniset testausympäristöt ja asiantuntijat (Metropolia Proof Health), perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tutkimus- ja testausympäristöt ja asiantuntijat (Helsingin kaupunki) sekä erikoissairaanhoidon ja diagnostiikan tutkimusympäristöt ja asiantuntijat (HUS).

Hankkeen keskiössä on liittämällä kolmikannan TKI-toimintaa tukevat palvelut yhteen, luoda alan yrityksiä palvelevat tukipalvelut, tuotekehitysprosessit, sopimukset ja toiminnan säännöt. Hankkeen myötä yritysten saataville avautuvat hanketoimijoiden laajat hyvinvointi- ja terveysteknologian alan verkostot ja TKI-osaaminen. Verkostojen kautta lisätään TKI-ekosysteemin toiminnan ja toimijoiden tunnettuutta. Yritykset integroidaan hankkeeseen testaamaan ja yhteiskehittämään hankkeessa syntyviä tukipalvelujen toimintamalleja, tuotekehitysprosesseja, sopimuksia. Samalla mitataan tulosten vaikuttavuutta ja toiminnallisuutta yritysten näkökulmasta.

Hanke tuottaa Helsingin alueella toimiville hyvinvointi- ja terveysteknologian alan yrityksille kansainvälisesti verkottuneen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa tukevan TKI-ekosysteemin ja palvelukokonaisuuden, joka on linkittynyt vahvasti Health Capital Helsingin toimintaan ja myös osaksi elinkeino-osaston kokeilualustatoimintaa. Hanke vastaa alan yritysten tuotekehityksen verifiointi- ja validointitarpeisiin sekä uudistaa toimialan yritysten TKI-prosesseja sekä avaa yrityksille elintärkeitä TKI-ympäristöjä näin mahdollistaen yritysten uutta luovan elinkeinotoiminnan.

Health Proof Helsinki -hankkeessa käynnistettävä TKI-ekosysteemi synnyttää kansainvälisesti merkittävän ponnahduslautan alan kasvuyrityksille, houkuttelee alan osaajia alueelle ja kasvattaa Helsingin brändiä TKI-alustana hyvinvointi- ja terveysteknologian alalla.

Hankkeen vaihe

Hankkeessa on kehitetty sosiaali- ja terveysalalle sairaalaympäristöjen simulaation ympärille rakentuva TKI- eli tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelukokonaisuus ja ekosysteemi. Yhteistoiminnallisen palvelukokonaisuuden mahdollistamiseksi on määritelty kolmikantamalli sisältäen prosessikuvauksen, ekosysteemin toimintamallinnuksen, hankehenkilöstön roolitukset sekä vastuut. Kolmikantamalla on pilotoitu yhdessä pilottiyritysten kanssa. Health Proof Helsinki on brändätty osaksi Helsingin hyvinvointi- ja terveysalan TKI-alustaa. Ekosysteemi on kytketty osaksi Health Capital Helsinkiä, Laakson yhteissairaala-hankeeseen, Meilahden kampuksen kumppaniksi ja Business Finlandin terveysalan toimintoihin. Hanke on toteuttanut viestintää, ekosysteemin markkinointia ja verkostoitumista sekä kansallisella, että kansainvälisellä tasolla.

Rahoitusmallin ja ekosysteemisopimuksen luominen toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on ollut työn alla syksyn 2023 ja jatkuu keväälle 2024, jolloin hanka päättyy. Hankkeen toiminnan jalkauttamiseksi ja jatkamiseksi laadittavan liiketoimintasuunnitelman toteutus on kuitenkin viivästynyt ja ostopalvelun laskutus siirtyy vuodelle 2024.

Hanke hakee vuonna 2023 käyttämättä jääneen noin 43 000 euron pääosin ostopalvelubudjetin siirtoa vuodelle 2024, liiketoimintasuunnitelman toteuttamiseksi.

Päätöksen perustelut

Hanke on edennyt suunnitelman mukaan kuluvana vuonna. Rahoituksen myöntäminen vuodelle 2024 on perusteltu. Kuluvalta vuodelta käyttämättä jäävän budjetin siirto vuodelle 2024 on perusteltu, jotta hanke toteutuu täysimääräisesti ja toiminnan jatkuvuus hankkeen päättyessä saadaan varmistettua.

Hankeelle on edellisen rahoituspäätöksen yhteydessä myönnetty jatkoaikaa huhtikuuhun 2024 loppuun ja myönnetty vuodelta 2022 käyttämättä jääneen 70 157 euron siirtäminen käytettäväksi vuonna 2024. Mainitut varat on jo maksettu Metropolialle.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n hankerahoituksessa ei ole kyse Euroopan unionin perussopimuksen (SEUT) 107(1) mukaisesta valtiontuesta, koska ammattikorkeakoulu ei tutkimus- ja kehittämishankkeessaan harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

10. Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy: Metropolia Rakennusalan tieto- ja taitokeskittymä

Toteutusaika:	10/2023 - 09/2025	PRR 3599799
Yhteistyötahot kaupungilla:	StadinAO (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala), elinkeino-osasto/kiertotalouden klusteriohjelma	
Yhteistyötahot muualla:	Aalto-yliopisto, Taitotalo, Rakennusteollisuus RT ry, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry	
Kokonaiskustannukset:	718 585 €	

Rahoitus-tarve	Innovaatio-rahasto, € (sidottu: eja 5.6.2022 §25)	Muu rahoitus, €
2024	190 496	190 496
2025	140 628	140 628
Yht.	331 124	331 124

Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	190 496
2025	140 628
Yht.	331 124

Hankkeen kuvaus

Rakennusalan tieto- ja taitokeskittymä yhdistää pääkaupunkiseudun kolme merkittävää rakennetun ympäristön alan oppilaitosta ja kokoaa yhteen kansainvälisesti korkealuokkaisen oppilaitos- ja tutkimusverkoston. Hanke luo TKI-toiminnan ekosysteemin, joka osallistaa opiskelijat ja elinkeinoelämän sekä yhteiskunnan muut eri tahot ratkomaan globaaleihin ja paikallisiin muutosilmiöihin liittyviä haasteita kokonaisvaltaisesti yli teknologia- ja toimialarajojen.

Hankkeessa profiloidaan ja käynnistetään keskittymän toiminta Metropolia ammattikorkeakoulun koordinoimana. Hankkeen fyysinen toiminta keskittyy Helsingin Myllypuroon, minne Helsingin kaupunki on keskittänyt rakennusalan opetusta. Myllypuroon on rakennettu modernit oppimisympäristöt ja tilat noin 2000 kiinteistö- ja rakennusalan sekä 5000 sosiaali- ja terveysalan AMK- ja YAMK- opiskelijalle sekä 1100 rakennus- ja talotekniikka -alojen ammattiin opiskeleville. Lisäksi kampuksella täydennyskoulutuksen ja muiden opintojen opiskelijoita. Kampuksilta ja lähialueelta löytyy myös erilaisia rakennusalan oppimiseen sekä TKI-toimintaan kehitettyjä tutkimus- ja oppimisympäristöjä, kuten älykotialusta, Townhouse -projekti, puutekniikan, talotekniikan sekä betonirakentamisen tilat.

Hankkeen toiminta kytketään Espoon Otaniemessä sijaitsevan Aalto-yliopiston Rakennetun ympäristön laitoksen opetukseen ja tutkimukseen liittyviin oppimisympäristöihin. Hankkeessa hyödynnetään myös toimijoiden muiden kampusten ja yksiköiden fyysisiä sekä virtuaalisia oppimisympäristöjä. Ne luovat aivan uudenlaisia mahdollisuuksia tuoda osaajat ja yritys-elämän tarpeet yhteen. Hankkeen myötä yritysten saataville avautuvat hanketoimijoiden laajat ja monipuoliset verkostot ja TKI-osaaminen. Tärkeänä tavoitteena on rikkoa alan toimijoiden välisiä rajapintoja, nostaa alan tunnettuutta koko yhteiskunnan tasolla, kasvattaa yritysten kilpailukykyä ja lisätä vetovoimaa rakentamisen toimialalla.

Hankkeen vaihe

Hanke on käynnistynyt suunnitelman mukaisesti lokakuun alussa. Hankehenkilöstön rekrytoinnit on toteutettu onnistuneesti ja tiimi on aloittanut työskentelyn syksyn aikana etupainotteisesti hanketta valmistelevilla toimenpiteillä. Ohjausryhmä on koottu, ohjausryhmän ensimmäinen kokous on järjestetty ja hankesuunnitelmaa on täsmennetty rahoituspäätöksessä edellytetyllä tavalla.

Ohjausryhmä on hyväksynyt hankesuunnitelman. Hankkeen varsinainen Kick Off-tilaisuus järjestettiin 30.11.2023, jossa puhujana esiintyi muun muassa kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan apulaispormestari.

Päätöksen perustelut

Hankkeelle esitetään rahoitusta innovaatorahastosta vuodelle 2024 kesäkuun rahoituspäätöksen mukaisesti. Hanke on käynnistynyt hankesuunnitelman mukaisesti ja hankkeen ohjausryhmä on hyväksynyt hankkeen esittämän rahoituspäätöksessä edellytellä tavalla täsmennetyn hankesuunnitelman.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n hankerahoituksessa ei ole kyse Euroopan unionin perussopimuksen (SEUT) 107(1) mukaisesta valtiontuesta, koska ammattikorkeakoulu ei tutkimus- ja kehittämishankkeessaan harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

11. Slush Oy: Match made in Helsinki: yhteisten toimintamallien kehittäminen helsinkiläisen kasvuyritysekosysteemin sitomiseksi osaksi kansainvälistä yrittäjyysekosysteemiä

Toteutusaika:	05.2022-12.2024	PRR 3599796
Yhteistyötahot kaupungilla:	Elinkeino-osasto, yrityspalvelut	
Yhteistyötahot muualla:	Helsinki Partners Oy	
Kokonaiskustannukset:	551 100 €	

Rahoitus-tarve	Innovaatorahasto, € (sidottu: eja 13.6.2022 §26)	Muu rahoitus, €*)	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	88 733 €	109 007 €	2024	88 733 €

Hankkeen kuvaus

Slush Oy on edistänyt kasvuyritysekosysteemin hyvinvointia joka syksyisellä Slush-tapahtumalla sekä pilottihankkeena ympärivuotisella Node by Slush -yhteisöalustallaan. Hankkeessa yhteisöalustan ympärivuotinen toiminta tähtää kasvuyrittäjien ja sijoittajien yhdistämiseen myös Slush-pää tapahtuman ulkopuolella. Helsingiltä ja Slushilta on myös puuttunut yhteinen toimintamalli paikallisen kasvuyritysekosysteemin kytkemiseksi osaksi kansainvälistä ekosysteemiä. Hankkeen päätavoitteena on kolminkertaistaa hankkeen aikana Slushin ja Helsingin kaupungin fasilitoimat helsinkiläisten kasvuyritysten ja kansainvälisten sijoittajien kohtaamiset ja keskusteluyhteyksien luomisen vuoden 2020 tasosta, jolloin Node by Slush-yhteisöalustaa hyödynsi sata helsinkiläistä kasvuyritystä.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää seuraavia toimia:

- Yhteisen toimintamallin luominen Helsingin kaupungin elinkeino-osaston ja Helsinki Partnersin kanssa helsinkiläisten startupien tuomiseksi osaksi Slushin ympärivuotista Node by Slush -yhteisöä.
- Yhteisen toimintamallin luominen Helsingin kaupungin kanssa kansainvälisten sijoittajien tuomiseksi osaksi Node by Slushin Matchmaking Sprintejä, jotka mahdollistavat sijoittajien tehokkaan kohtauttamisen helsinkiläisten kasvuyritysten kanssa.
- Node by Slush -onlineyhteisön sijoittajatyökalun kehittäminen kansainvälisten sijoittajien laajamittaiseksi tuomiseksi osaksi Slush-yhteisöä. Sijoittajatyökalun avulla kansainväliset sijoittajat voivat ympärivuotisesti löytää ja ottaa yhteyttä helsinkiläisiin kasvuyrityksiin.
- How to hack Slush -palvelukonseptin kehittäminen helsinkiläisten kasvuyritysten tukemiseksi Slush-pää tapahtuman täysmittaisessa hyödyntämisessä kansainvälisten sijoittajakontaktien hankinnassa.
- Investor Office Hours -konseptin kehittäminen osaksi Slush-pää tapahtumaa helsinkiläisten kasvuyritysten ja kansainvälisten sijoittajien kohtaamisten lukumäärän kasvattamiseksi.

Toisena tavoitteena on kehittää Slushin Limited Partner -sijoittajatarjoomaa siten, että vuonna 2024 Slushin yhteydessä järjestetään yksi Euroopan johtavista LP-kokoontumisista, joka on vakiinnuttanut paikkansa eurooppalaisiin rahastoihin sijoittavien LP:n vuosikellossa. Lisäksi tavoitteena on luoda vuosittain vähintään 10 arvokasta keskusteluyhteyttä kansainvälisten Limited Partner -sijoittajien ja helsinkiläisten pääomasijoitusrahastojen välillä, joka tukee helsinkiläisten rahastojen kykyä muodostaa uusia rahastoja. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää seuraavia toimia:

- GP <> LP Summitin konseptikehitys Limited Partner -sijoittajien ja helsinkiläisten rahastojen yhteen tuomiseksi.
- Kansainvälisten Limited Partner -sijoittajasuhteiden synnyttäminen ja näiden sijoittajien houkuttelu Helsinkiin.

Hankkeen vaihe

Hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti, aikataulussa ja toiminta on tuottanut konkreettisia tuloksia mm. sijoittaja-alustan kehittämisen, tapahtumien ja viestinnän osalta. Kansainvälisten sijoittajien määrää Slushin piirissä on onnistuttu kasvattamaan hankkeen toimenpiteiden myötä.

Slush on palkannut vuonna 2023 erillisen henkilön johtamaan LP-suhteita ja kehittämään palvelukonsepteja sijoittajille. Vuonna 2022 päätapahtumassa vieraili 60 sijoittajaentiteettiä kevyen pilotoinnin tuloksena. Tänä vuonna jo 100 LP-entiteettiä (208 yksittäistä sijoittajaa) on vahvistanut tulonsa Slushiin. Vuoden 2023 päätapahtumassa on kahdeksan Investor Office Hours-sessiota maailman johtavien sijoitusrahastojen mm. Sequoian ja Index:in kanssa. Tapahtumaan sisältyy myös Playfair Capitalin kanssa järjestettävät Female Founder Office Hours:it, joiden tarkoituksena on helpottaa naisyrityksien ja pääomasijoittajien kohtaamisia. Hankkeen päätavoitteiden, Helsinkiin saapuvien Limited Partner-sijoittajien määrän kasvattamisen, saavuttamiseksi tunnistetut toimet etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Hanke on kehittänyt kasvuyrityksille suunnatun viestintäkokonaisuuden, joka tarjoaa kasvuyrityksille vinkkejä Slush-tapahtuman kansainvälisten sijoittajakontaktien hankinnassa (niin sanottu 'How to Hack Slush') osana Slushin uutiskirjettä (+70,000 tilaajaa).

Node Investor Toolista on julkaistu uusi versio ja aiemmin erillisenä palveluna kehitetty palvelu on integroitu osaksi Slushin varsinaista verkkoalustaa ja lanseerattu sen kautta 5000:lle kasvuyrittäjälle, jotka ovat tulossa syksyn tapahtumaan. Työkalu on maksullinen sijoittajille mutta ilmainen palveluun rekisteröityneille startupeille.

Hankkeen mittarit vuoden 2023 aikana, raportoituna ennen marraskuun lopun Slush-päätapahtumaa: Node-sessiot 23kpl, 476 kasvuyritys-sijoittaja tapaamista, 200+ kohtaamista Investor Office Hours:ssa. LP-sijoittajat Slush-tapahtumassa (v. 2021 lähtötaso 50): v. 2022 132kpl, vuoden 2023 päätapahtumaan odotetaan osallistuvan yli 100 kansainvälistä pääomasijoittajaa ja rahastoa.

Hanke on tehnyt yhteistyötä Helsinki Partnersin sekä ohjausryhmätyöskentelyn kautta elinkeino-osaston yrityspalveluiden kanssa kokonaisuuksien suunnittelussa hyödyntäen kyseisten tahojen kasvuyritys - ja sijoittajaverkostoja.

Päätöksen perustelut

Hanke on edennyt pääosin suunnitellusti. Vuodelle 2024 sidotun rahoituksen myöntäminen hankkeelle on perusteltu.

Edellisessä rahoituspäätöksessä hanketta edellytettiin kehittämään yhteistyötä Helsingin kaupungin ja alueen korkeakoulujen yhteisen Kampusinkubaattorit -ohjelman sekä muiden pääkaupunkiseudun hautomotoimijoiden ja ekosysteemipalveluiden kanssa. Hanke on kuluvana vuonna tehnyt yhteistyötä Helsinki Partnersin kanssa sekä ohjausryhmätyöskentelyn muodossa kaupungin elinkeino-osaston yrityspalveluiden kanssa. Sen sijaan hankkeen vuosiraportissaan raportoima ja edellisessä rahoituspäätöksessä edellytetty yhteistyö Kampusinkubaattorit-ohjelman kanssa ei ole ohjelman edustajien mukaan toteutunut kuten raportissa on kuvattu. Hankkeen edellytetään edelleen vuonna 2024 toteuttavan yhteistyötä mainitun ohjelman kanssa ja hankkeen ohjausryhmän tulee varmistaa, että yhteistyö toteutuu.

Hankkeen alkuperäisen rahoituspäätöksen yhteydessä kehoitettiin hankkeen ohjausryhmän sisältävän hakemuksessa mainittujen tahojen edustajien lisäksi myös hankekonsortion ulkopuolisia Helsingin ekosysteemiä edustavia tahoja. Hankkeen ohjausryhmä päätti kuitenkin ensimmäisessä kokouksessaan, että ohjausryhmän kokoa ei tulla kasvattamaan. Syyksi esitettiin yhteistyön joustavuus, keskeisimpien toimijoiden mukana olo valmiiksi sekä Slushin aktiivinen suhdetoiminta ohjausryhmän ulkopuolella.